

Nyitrai Lászlóné Fiatalasszonyként

Ez a kép a háború után készült, Pécsen. Ez egy türkiz színű pulóver, amit még a fiam születése előtt hordtam, egészen biztos. 1945 júniusában érkeztem vissza Budapestre a deportálásból, és egy hetet töltöttem a nagybátyámnál, Sövény Vilmosnál a Szent István körút 26-ban. Akkoriban nem állt még helyre a vonatközlekedés az országban. Pécsről jött föl minden héten egy teherautó Budapestre, és a pécsieket levitte a városba. Amikor leértem, a bátyám már otthon lakott a régi lakásunkban, és én is hazamentem. Ezután én vezettem a háztartást, és dolgoztam a

kereskedésben, a pénztárban ültem. Közben 1946-ban férjhez mentem. A férjemet Nyitrai Lászlónak hívták, 1906-ban született, Pécssett, tizennyolc évvel volt idősebb, mint én. Ő is zsidó volt. Ismertem a háború előtt is, még gyerekkoromból, de neki akkor volt felesége és egy kisfia. A kisfiát nem is ismerte, mert Lacit elvitték munkaszolgálatra nem sokkal azt követően, hogy a gyermek megszületett. Aztán a felesége meg a kisfiú nem jött haza Auschwitzból. Amikor leszerelt, már ismertük a családon, illetve a bátyámon keresztül egymást, és gyakran kijött hozzánk vacsorázni. Olyan kevés pécsi maradt meg, hogy összejártunk találkozni, beszélgetni. Így kérte meg egy idő után a kezemet, annak ellenére, hogy tizennyolc év volt közöttünk a korkülönbség. Volt egy öccse, Sándor és egy bátyja, Ferenc. Laci érettségi után a szülei terménykereskedésében dolgozott. Arra emlékszem, hogy az egyik nagybátyjának volt egy cementgyára Pécssett, az öccse ott dolgozott. A szülei Auschwitzban, a testvérei munkaszolgálatban haltak meg. Laci a háborút követően 1950-ig a szülei terménykereskedését vezette. Mikor férjhez mentem, összeköltöztünk a lakásába, és akkor már ott vezettem a háztartást. Aztán megszületett 1947-ben a fiam, ezért ritkábban jártam az üzletbe, szerdán és szombatonként, amikor hetivásár volt. Ilyenkor bejöttek Pécsre a környékbeli parasztok eladni a terményüket. Szombaton délután ötig voltunk nyitva. A szüleim háza egy L-alakú sarokház volt, a szigeti országút mellett. Ez az út vezetett Szigetvár felé, amolyan főútvonal. Miután a vásárban eladtak mindent a gazdálkodók, utána jöttek a vas- és fűszerüzletbe vásárolni kerti szerszámokat, szöveget, fúrókat, gömbvasat, lisztet, cukrot, kakaót, szardíniát, szalámit egészben, mindent nagy tételben, amikre a gazdaságokban és az ottani háztartásokban szükség volt. Volt medvecukor és szentjánoskenyér, de mind a kettőt utáltam gyerekkoromban is. Egészen 1950-ig dolgoztam a kereskedésünkben, az államosításig. Egyszer megjelent két férfi, felvette a leltárt, és mondták, hogy mehetünk. Ennyi volt az államosítás. Utána Pestre költöztünk. Két fiunk született, István 1947-ben Pécsen, Pál 1951-ben Budapesten. Nem neveltük a fiúkat zsidónak. 1947-ben és 1951-ben nem volt szó arról, hogy ki zsidó és ki nem. Én 1953-ban álltam munkába, a vendéglátóiparban találtam állást. Miután nem volt diplomám, a vendéglátás volt szinte az egyetlen lehetőségem az elhelyezkedésre. A vendéglátóipar olyan volt, mint az idegenlégió, mindenkit fölvettek, aki dolgozni akart. Így kerültem először tisztviselőnek, aztán üzletvezető-helyettesnek. Végül harminchét évig dolgoztam a vendéglátóiparban. Az ötvenes évek közepén, a Kálvin téren, a Korona szálló helyén volt egy cukrászda. A dobostortás Dobos C. Józsefnek a cukrászdája volt, egy óriási kerthelyiséggel, ahol most a szálloda egyik része működik. Ezután a Tulipán Presszóban dolgoztam tizenhét éven keresztül, ami a mostani Nádor utcában volt, de amit előtte Münnich Ferenc utcának hívtak, a Szabadság térnél. Az utolsó három évemet a nyugdíj előtt a Novotel szállóban töltöttem. Mindig szerettem a munkámat, mert szerettem emberek között lenni.